

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Februari 2023.

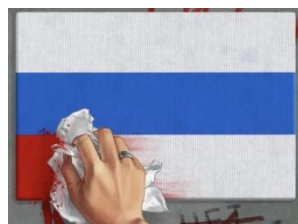
Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Nyhetsbrevet skickas en gång/vecka till den som önskar prenumerera. Anmälan till marie.chenik@ki.se Varje månad publiceras en sammanställning av nyhetsbreven på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas!

Vecka 8

Tre bilder för att illustrera att för ett år sedan Ryssland invaderade grannlandet Ukraina:

Bild 1: The Economist. Bild 2: Anonymous. Bild 3: Julien Malland (Seth).

Lennart Levi, Bo Rothstein. [Globala hot kräver uppdaterad läkare och utbildningsinsatser \(lakartidningen.se\)](#)

Epilepsivården. *Att välja bort vårt sjukhus av politiska och historiska skäl vore medicinskt osakligt*, skriver 26 representanter för

Karolinska universitetssjukhus. ["Politiska lojaliteter får inte gå före patienternas bästa" - DN.SE](#)

Tycho Tullberg. ["Hela processen om högspecialiserad vård har gått över styr" - DN.SE](#)

Anders Åkesson, Lennart Lundin. ["Patienter i psykiatri har behov av flera delar av vården" - Dagens Medicin](#)

Behroz Dehdari, psykiater, Stockholm. [Apropå! Vem ansvarar för psykisk ohälsa? \(lakartidningen.se\)](#)

Alltför ofta framställs det som att ett nytt läkemedel har stor effekt trots att det inte är godkänt, skriver Mikael Hoffmann. ["Vänta med att påstå att läkemedel har stora effekter" - Dagens Medicin](#)

Adam Cwejman. [AI förändrar allt, men inte till det bättre | GP](#)

Nils Lynöe, Anders Eriksson. Forskningen om skakvåld på barn är en vetenskaplig härdsnäla. [Föräldrar anklagas felaktigt för skakvåld \(expressen.se\)](#)

Studien frias av ÖNEP. [Kritiserad snygghetsstudie frias – doktorand JO-anmäler universitetet – Sydsvenskan](#)

Omtalad avhandling godkänns. Sameh Egyptson. *Global politisk islam? Muslimska brödrskapet & Islamiska förbundet i Sverige.* [Microsoft Word - 334077_nr8_G5_Sameh \(lu.se\)](#)

Avhandlingen anmäls för överträdelse av etikprövningslagens bestämmelser. [Sameh Egyptsons avhandling anmäls - Altinget: Utbildning](#)

Niklas Juth. Centre for Research Ethics & Bioethics (CRB). Uppsala University. [What does it mean to prioritize patients according to severity? - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

Ahlin Marceta, J. & Juth, N. (2022). *Personal autonomy: From practice to theory*. Theoria, 88(6), 1063– 1065. Available from: <https://doi.org/10.1111/theo.12448>

Daniel Sokol. [Developing an honesty test for doctors - Journal of Medical Ethics blog \(bmj.com\)](#)

The only NHS gender clinic for children in England and Wales is due to close this spring. [Tavistock children's gender clinic closure leaves uncertain future - BBC News](#)

van der Pijl M et al. *The ethics of consent during labour and birth: episiotomies*. Journal of Medical Ethics. January 2023. <http://dx.doi.org/10.1136/jme-2022-108601>

Blog. Frances Flinter. [Whole Genome Sequencing in newborns: benefits and risks - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#)

Räsänen J. et al. *Introduction: controversial arguments in bioethics*. Theor Med Bioeth (2023). <https://doi.org/10.1007/s11017-023-09617-3>

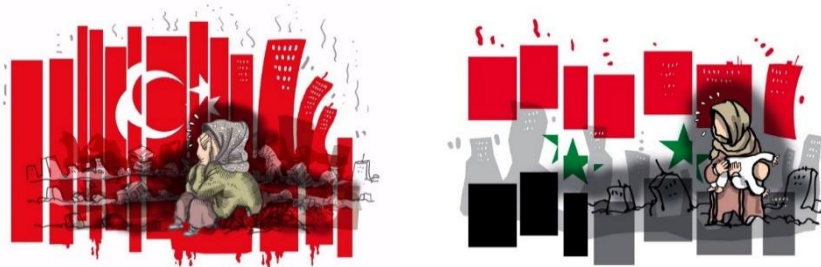
Joseph J Fins. 2023. [The Complicated Legacy of Terry Wallis and His Brain Injury \(issues.org\)](#)

New book. 2023. [The risks and challenges of neurotechnologies for human rights - UNESCO Digital Library](#)

Stipendier till forskning med en etisk inriktning. [Läkarförbundets Forskningsfond främjar vetenskaplig forskning \(slf.se\)](#)

Ny rektor för KI. [Regeringsbeslut: Annika Östman Wernerson anställs som rektor för KI | Karolinska Institutet Nyheter](#)

Vecka 7

Jordbävning i Syrien och Turkiet.
(Teckningar av Plantu, fransk tecknare).

Smer. [Uttalande angående etiska aspekter på spermiedonation och assisterad befruktning \(smer.se\)](https://www.smer.se)

RMV. Brita Zilg, Nina Heldring. [Rättsmedicinalverket vill bidra med kunskap om tillfogad skallskada \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se) ; Läs mer: [Kunskapsöversikt AHT \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Ny bok. *Skakvåld*. Lynöe N, Eriksson A. Februari 2023. Fri Tanke.

M Diyaolu et al. 2022. *Disparities on detection of suspected child abuse*. Journal of Pediatric Surgery. <https://doi.org/10.1016/j.jpedsurg.2022.10.039> ; [Child abuse reports by medical staff linked to children's race, Stanford Medicine study finds | News Center | Stanford Medicine](https://www.stanfordmedicine.com/news-center/child-abuse-reports-by-medical-staff-linked-to-childrens-race)

I ett nytt beslut har sjukhuset gett paret rätt. [Karolinska backar efter Centrum för rättvisas insats: Lydia får möjlighet att bli biologisk förälder - Centrum för rättvisa \(centrumforrattvisa.se\)](https://www.centrumforrattvisa.se)

Anna Larsson, medicinreporter på Ekot. Lars Sandman, professor i vårdetik vid Linköpings universitet. [Ny alzheimersmedicin kan bli för dyr för att användas - P1 Morgon | Sveriges Radio](https://www.sverigesradio.se)

Förvaltningsrätten. [Verifiera AB har behandlat känsliga personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen - Sveriges Domstolar](#)

Olle Svensson, professor emeritus, ortopedi, Umeå universitet. [Dörröppnare för forskning vid nedsatt kognition \(lakartidningen.se\)](#)

Om Mia Liinasons forskning om aktivism. [Forskaren får inte drivas av personliga värderingar - Tidningen Curie](#)

Linus Hellerstedt. [AI-chatbot jämförs med spökskrivare – Universitetsläraryn \(universitetslararen.se\)](#)

Michael Liebreuz. February 6, 2023. [Generating scholarly content with ChatGPT: ethical challenges for medical publishing - The Lancet Digital Health](#)

Ny avhandling. Tranberg, M. (2023). *Communication about serious illness as a relational process*. [Doctoral Thesis (compilation), Department of Clinical Sciences, Lund]. Lund University, Faculty of Medicine. [Communication about serious illness as a relational process — Lunds universitet](#)

Hedman, C. et al. *Dying during the COVID-19 Pandemic in Sweden: Relatives' Experiences of End-of-Life Care (the CO-LIVE Study)*. Int. J. Environ. Res. Public Health 2022, 19, 16146. <https://doi.org/10.3390/ijerph192316146>

Merle Spriggs. 2023. [Children and bioethics: clarifying consent and assent in medical and research settings | British Medical Bulletin | Oxford Academic \(oup.com\)](#)

Messinger, John C. et al. *Liver Transplantation in Alcohol-Related Liver Disease: Ensuring Equity Through New Processes*. February 6, 2023. [Liver Transplantation in Alcohol-Related Liver Disease: Ensuring Equity Through New Processes : Liver Transplantation \(lww.com\)](#)

Vecka 6

Ny rapport. [Tillförlitlig styrning och organisering av välfärden - SNS](#) ; Läs mer: [SNS sågar tillitsbaserad styrning: »Inget man kan](#)

[beordra fram« \(lakartidningen.se\)](#)

Vård- och omsorgsanalys konstaterar flera väsentliga kunskapsluckor i vård och omsorg och bland dessa väljer i år att fokusera på fyra områden. [Analysplan 2023 | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#)

Översyn av vissa frågor inom det suicid-preventiva området. [dir.-2023-3.pdf \(regeringen.se\)](#)

IVO granskning. [Ivo granskar äldreboenden – samtliga får kritik - Dagens Samhälle \(dagensamhalle.se\)](#)

Nytt. SOU 2023:5. [Från delar till helhet - Regeringen.se](#)

Patientens självbestämmande. [Olivia stämmer Region Skåne för påtvingat ingrepp under sin förlossning - Centrum för rättvisa \(centrumforrattvisa.se\)](#) ; Läs mer: [Patienter har en svag rättslig ställning i Sverige - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Sofia Rydgren Stale. [Ryckig styrning skadar sjukvården - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](#)

ST-läkaren Edvin Bernhardsson blir politiskt sakkunnig hos sjukvårdsministern. [»Vetskapen om problemen som finns i vården är en förutsättning« \(lakartidningen.se\)](#)

Förslag på lärande mål för medicinsk etik på det nya läkarprogrammet. [Etik på nya läkarprogrammet – nationell målbeskrivning föreslås \(lakartidningen.se\)](#)

Läkemedelsprövningar. Nytt system. [Detta gäller för CTIS – nya EU-portalen för läkemedelsprövningar | Kliniska studier](#)

Centre for Research Ethics & Bioethics. Uppsala University. [Misuse of co-authorship remains a problem despite educational measures - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

Johan Frisk. [Får en forskare vara aktivist? - Tidningen Curie](#)

How far should you go for what you believe in? [Upcoming Event: The Ethics of Protest - The Ethics Centre](#)

AMA Journal of Ethics. February Issue. *Child abuse and Neglect*. [Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)
Bilden är hämtad från tidskriften AMA Journal of Ethics.

Friedrich A. *Ethical Consequences of Technological Mediation on Parental Decision-Making Experiences in the Neonatal Intensive Care Unit*. *Qualitative Health Research*. 2023;0(0).
<https://doi.org/10.1177/10497323231151816>

Rijpstra, M. *et al.* *Monitoring the clinical practice of palliative sedation (PALSED) in patients with advanced cancer: an international, multicentre, non-experimental prospective observational study protocol*. *BMC Palliat Care* 22, 8 (2023).
<https://doi.org/10.1186/s12904-022-01125-w>

Lauridsen, S., Folker, A. P., & Andersen, M. M. (2023). *Why caregivers have no autonomy-based reason to respect advance directives in dementia care*. *Bioethics*. <https://doi.org/10.1111/bioe.13142>

Rubin, J. (2023). *Autonomy to a fault: The confluence of organ donation, euthanasia, and the dead donor rule*. *Bioethics*. <https://doi.org/10.1111/bioe.13138>

Massachusetts new proposed law. [Is It Ethical to Reduce Prison Sentences in Exchange for Organ Donation? - The Hastings Center](#)

7–8 June 2023. [Karolinska Institutet Medical Ethics Conference 2023 | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

26-27 June 2023. *Oxford Global Health and Bioethics International Conference*. [Conference — Global Infectious Disease Ethics Collaborative \(oxjhubioethics.org\)](#)

14-16 September 2023. Warsaw. EACME annual conference 2023: Facing disruption. Challenges to Bioethics, Human Rights and Democracy. [EACME 2023 - EACME2023 \(uw.edu.pl\)](#)

Vecka 5

Spinal muskelatrofi (SMA). [Screening för dödlig sjukdom ska rädda liv - Socialstyrelsen](#)

Biobank. [En ny biobankslag Socialutskottets Betänkande 2022/23:SoU4 - Riksdagen](#)

[Ny biobankslag väntas leda till mindre administration för vården \(lakartidningen.se\)](#)

Förslag till en ny sekretessbrytande bestämmelse. [Sekretessgenombrott vid teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter \(regeringen.se\)](#)

Minoriteter. [Kunskapsfrämjande åtgärder mot antisemitism och levandegörande av minnet av Förintelsen \(regeringen.se\)](#)

Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson har beslutat om förordnanden i Statens medicinsk-etiska råd. [Nya medlemmar i Statens medicinsk-etiska råd \(smer.se\)](#)

Debatt. Replik. [RMV: Felaktigheter i inlägg om åldersbestämningar \(lakartidningen.se\)](#)

Vad händer när teknik och oändliga väntetider ersätter omsorg och mänsklig kontakt? [Skrämmande att åldras när tekniken tar över vården - Kvartal](#)

Debatt. [”Als är djävulens sjukdom – och byråkratin helvetet” - DN.SE](#)

Nej, sjukvården är inte på väg att bli ett monster. Östling har fel om sjukvården, skriver Jonas F Ludvigsson | SvD Debatt

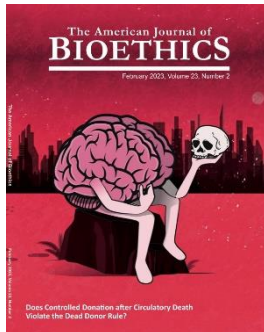
Michel Houellebecq (France’s controversial novelist) crusade against euthanasia. [Houellebecq savages euthanasia - BioEdge](#)

Opinion. Christina Han, Cara C. Heuser. [Antiabortion Heartbeat Bills Are not Morally, Scientifically or Legally Sound - Scientific American](#)

Howard, N. R. (2023). *Maternal autonomy and prenatal harm*. Bioethics. <https://doi.org/10.1111/bioe.13131>

Wilkinson D. 20 January 2023. [The harm principle, personal identity and identity-relative paternalism | Journal of Medical Ethics \(bmj.com\)](#)

Smajdor A. *Reification and assent in research involving those who lack capacity*. Journal of Medical Ethics. 23 January 2023. <http://dx.doi.org/10.1136/jme-2022-108710>

James L. Bernat. (2023). *Clarifying the DDR and DCD*. The American Journal of Bioethics. 23:2, 1-3. <https://doi.org/10.1080/15265161.2022.2159585>

Courtney Sas, Michael Sklar. [Medical Aid in Dying and Organ Donation: Canada’s Autonomy Gap - The Hastings Center](#)

Smith H et al. An ethical approach to shared decision-making for adolescents with terminal illness. *Clinical Ethics*. 2023;0(0). <https://doi.org/10.1177/14777509231151214>

Kelly J Shipman et al. 2023. [“What Would Give Her the Best Life?”: Understanding Why Families Decline Pediatric Home Ventilation | Journal of Palliative Medicine \(liebertpub.com\)](#)